

Primljeno: <i>h.s. 218</i>	
Klasifikacijska oznaka <i>643-02/18-01/12</i>	Org. jed.
Urudžbeni broj <i>2158-83-01-18-1</i>	Pril.

IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
o reakreditaciji
poslijediplomskoga sveučilišnog studija
Jezikoslovlje
Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Datum posjeta:
6. prosinca 2017.

veljača 2018.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE	6
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	6
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	7
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE.....	7
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	9
OCJENA KVALITETE.....	13

UVOD

Stručno povjerenstvo, koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog studija Jezikoslovlje na temelju Samoanalize studijskog programa, popratne dokumentacije te posjeta Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education* – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education* – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski je savjet Agencije imenovao Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija.

Izvješće sadržava:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- dr. Igor Štiks, University of Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo, predsjednik Stručnog povjerenstva
- emeritus Svein Mønnesland, University of Oslo, Norveška
- dr. Catherine MacRobert, Oxford University, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Katrin Boeckh, University of Regensburg, Njemačka
- dr. Ljiljana Šarić, University of Oslo, Norveška
- dr. Ljiljana Reinkowski, Universität Basel, Švicarska
- dr. Rozita Dimova, Ghent University, Belgija
- dr. Vladimir Unkovski-Korica, University of Glasgow, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Harm Goris, Tilburg University, Nizozemska
- dr. David Maxwell, Emmanuel College Cambridge, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Elzbieta Osewska, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Poljska
- dr. Mikhail Dmitriev, Central European University, Mađarska

- dr. Andrej Blatnik, Univerza v Ljubljani, Slovenija
- dr. Vincent Gaffney, University of Bradford, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Mika Vahakangas, Lund University, Švedska
- dr. Nicole Butterfield, Marie Curie Fellow, Seged University, Mađarska
- dr. Elżbieta Gajek, University of Warsaw, Poljska
- dr. Kyle Jerro, University of Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Nadia Mifka-Profozic, University of York, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Moreno Mitrović, University of Cyprus, Cipar
- Dajana Vasiljevicová, Charles University, Prag, Češka
- dr. Christian Neuhäuser, Universitaet Dortmund, Njemačka
- dr. Dries Bosschaert, KU Leuven, Belgija
- dr. Oliver George Downing, University of Liverpool, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Hanoch Ben-Yami, Central European University, Mađarska
- dr. Vieri Samek Lodovici, University College London, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Anna Meens, Leiden University, Nizozemska
- Kevin Kenjar, University of California, Berkley, Sjedinjene Američke Države
- Sonja Kačar, University Toulouse II – Jean Jaurès, Francuska
- Garrett R. Mindt, Central European University, Mađarska
- Mišo Petrović, Central European University, Mađarska.

Članovi Stručnog povjerenstva koji su posjetili Visoko učilište:

- dr. Elżbieta Gajek, Institut za primijenjenu lingvistiku, University of Warsaw, Poljska
- dr. Kyle Jerro (postdoktorand), University of Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Nadia Mifka-Profozic, University of York, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Moreno Mitrović (postdoktorand), University of Cyprus, Cipar
- prof. Vieri Samek Lodovici, Odsjek za lingvistiku, University College London, Ujedinjeno Kraljevstvo.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju ovog izvješća podršku su radu Stručnog povjerenstva pružili:

- Goran Briški, koordinator i prevoditelj tijekom posjeta, AZVO
- Lida Lamza, prevoditeljica Izvješća, AZVO.

Tijekom posjeta Povjerenstvo je održalo sastanke sa sljedećim skupinama:

- upravom Fakulteta
- voditeljima studija
- doktorandima
- nastavnima i mentorima
- vanjskim dionicima
- alumnijima.

Povjerenstvo je također obišlo knjižnicu, računalne učionice, referadu te predavaonice.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa iz dopusnice: poslijediplomski sveučilišni studij Jezikoslovlje

Nositelj: Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Izvođač: Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Mjesto izvođenja: Osijek

Područje i polje: humanističke znanosti, filologija

Broj doktoranada: 29

Broj doktoranada koji su financirani preko ovoga ili drugoga visokog učilišta ili instituta: 2

Broj doktoranada koji sami plaćaju studij i onih kojima studij plaća poslodavac: 22 (sami plaćaju studij), 3 (studij plaća poslodavac)

Broj neaktivnih doktoranada: 20

Broj mentora: 18 službeno imenovanih mentora, 3 mentora savjetnika

Broj nastavnika: 11 (7 vlastitih + 4 vanjska)

Omjer doktoranada i službeno imenovanih mentora: 18 službeno imenovanih mentora i 32 doktoranda – omjer je 1 : 1,8

Omjer potencijalnih mentora i ukupnog broja doktoranada: broj je potencijalnih mentora nepoznat

Ishodi učenja studijskog programa:

IU1: Znanje i razumijevanje

Znanje: kreiranje i vrednovanje novih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja, što dovodi do pomicanja granica poznatoga.

Spoznajne vještine: korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja.

IU2: Primjena znanja i razumijevanja

Psihomotoričke vještine: stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala.

Socijalne vještine: stvaranje i provedba novih društveno i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitoga kulturnog i etničkog podrijetla.

IU3: Analiza, donošenje zaključaka, sudova i odluka

IU4: Sinteza i evaluacija

Samostalnost: izražavanje osobnoga profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje

izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do jedne (1) godine, tijekom koje bi Visoko učilište trebalo provesti potrebna poboljšanja. Pismo očekivanja uključuje privremenu zabranu upisa novih studenata u akademskoj godini 2018./19.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Izmijeniti ishode učenja studijskog programa Jezikoslovlje radi potpunog usklađivanja s razinom 8.2. Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira; vidjeti kriterij 4.2.
2. Trebalo bi osnažiti ocjenjivanje kvalitete doktorskih disertacija. To se može postići: (1) tako da mentor prestane biti član povjerenstva za ocjenu teme doktorskog rada i povjerenstva za ocjenu doktorskih disertacija, (2) pozivanjem stranih članova akademske zajednice da sudjeluju u tim povjerenstvima, (3) uključivanjem unutrašnje strukture disertacije i bibliografije u kriterije koje ocjenjuju dva navedena povjerenstva i (4) osiguravanjem javnosti disertacija; vidjeti kriterij 2.7.
3. Nedavno izmijenjena pravila Fakulteta koja nalažu da mentor ne sudjeluje u ocjeni teme ni ocjeni doktorske disertacije trebala bi se primjenjivati na sve studente, uključujući i one koji su doktorski studij upisali prije 2015. godine (što trenutno nije praksa); vidjeti kriterije 2.5. i 2.7.
4. Poduzeti mjere za restrukturiranje doktorskog studija Jezikoslovlje kojima bi se osiguralo više vremena za samostalan i timski znanstveni rad i smanjilo nastavnu komponentu, u cilju zadovoljavanja traženog omjera nastavnog i znanstvenog rada od 20 : 80; ukinuti kolegije koji su slični kolegijima s preddiplomske i diplomske razine.
5. Doktorandima osigurati više konkretnoga istraživačkog iskustva tijekom studija. Trebalo bi uvesti više seminara i radionica povezanih sa znanstvenim radom uključujući niz tema namijenjenih razvoju prenosivih vještina. Osigurati obvezatno usavršavanje o etičkim pitanjima povezanim sa znanstvenim radom, zaštitom podataka i akademskom čestitošću u istraživanju.
6. Odrediti jasne rokove za predaju prijedloga istraživačkog rada s jasnije iskazanom uključenošću mentora u postupak odabira teme i metodologije. Uvesti mjere praćenja napredovanja studenata. Cilj je da rad na disertaciji počne prije kraja drugog semestra, a do tada bi već trebala biti definirana istraživačka pitanja i metodologija.
7. Doktorske bi disertacije trebale biti dostupne na mrežnim stranicama (*online*), što trenutno nije slučaj; vidjeti kriterij 2.5.
8. Trebalo bi poduzeti mjere (npr. strateško planiranje, praćenje provedbe dogovorenih koraka, poticaji, uvođenje prakse „kritičkog prijatelja“ itd.) za povećanje prisutnosti i prepoznatljivosti Visokog učilišta u međunarodnom/globalnom okruženju. To se prvenstveno odnosi na više radova objavljenih u visoko rangiranim međunarodnim časopisima, više doktorskih disertacija napisanih na nekom od svjetskih jezika, više sudjelovanja u međunarodnim projektima i više predavanja na engleskom ili njemačkom jeziku.

9. Trebalo bi preispitati radno opterećenje nastavnika i mentora kako bi se ono uskladilo s važećim pravilima i dopustilo unapređivanje doktorskog studija Jezikoslovlje.
10. **Preporučene bi promjene trebalo provesti do kraja akademske godine 2018./2019., na vrijeme za upis novih studenata u godinu 2019./2020. Preporuka je Povjerenstva da neispunjavanje tih preporuka automatski rezultira zabranom upisa novih studenata.**

NAPOMENA povezana s preporukama: Učinkovito i realistično rješenje problema povezanoga s kandidatima koji na studij dolaze s niskom razinom znanja bilo bi znatno restrukturiranje programa tako da se prve dvije godine (ili jedna intenzivna godina redovitog studija) preoblikuju u magisterij znanosti, a da doktorski studij započne na trećoj godini (ili na drugoj u slučaju redovitog studija) i traje još 3 godine. Jedino bi takva struktura omogućila bolju pripremu studenata za doktorski studij kao i provođenje doktorskog istraživanja na očekivanoj razini kvalitete. Stručno je povjerenstvo svjesno činjenice da bi takvo restrukturiranje programa moglo zahtijevati dosta vremena, ali smatra da tu opciju vrijedi uzeti u obzir pri dugoročnom planiranju.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Visoko motivirani i entuzijastični studenti.
2. Općenito dobri ili vrlo dobri radni odnosi studenata i mentora.
3. Izvrsna suradnja s Univerzitetom u Tuzli i potencijalno sjajan utjecaj na visoka učilišta u regiji.
4. Suradnja triju odsjeka (za hrvatski, engleski i njemački jezik i književnost) na doktorskom studiju Jezikoslovlje.
5. Fleksibilnost u dodjeljivanju ECTS bodova za individualni istraživački rad doktoranada, što je praksa koju bi trebalo proširiti.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Ograničen doseg i ograničena prepoznatljivost u međunarodnom/globalnom okruženju.
2. Omjer nastave i istraživačkog rada preteže u korist nastavnih sadržaja. Posljedica je toga da mnogi doktorandi na petom ili šestom semestru (treća godina studija) još nisu odabrali temu disertacije.
3. Osim toga razdoblje je studija predugo, a postotak završenosti prenizak – nisu propisani postupci za praćenje napredovanja studenata sve do kraja studija.
4. Nedostatak formalnog/obvezatnog usavršavanja iz istraživačke etike za studente i nastavnike.
5. Nedostatak transparentnosti u vezi s radnim opterećenjem nastavnika i mentora.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Suradnja triju odsjeka (za hrvatski, engleski i njemački jezik i književnost) na doktorskom studiju Jezikoslovlje.
2. Suradnja s Univerzitetom u Tuzli koja omogućuje veći utjecaj u toj regiji.
3. Doktorske disertacije pisane na engleskom jeziku (više disertacija na stranim jezicima predstavljale bi prednost za Visoko učilište).
4. Određena uključenost doktoranada u projekte nastavnika (veća uključenost bila bi dobra i za doktorande i za nastavne djelatnike).

5. Poticaji za samostalne znanstvene aktivnosti studenata (npr. objavljivanje radova, sudjelovanje u znanstvenim projektima ili na konferencijama, no trebalo bi jasno razlučiti studente koji drže prezentacije na konferencijama i one koji im samo prisustvuju).

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE (bilješke)
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano 6. člankom Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano 7. člankom Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA

6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	NE Ručno je pretraživanje doktorskih disertacija sa studija Jezikoslovlje otkrilo 22 disertacije indeksirane u repozitoriju www.dabar.srce.hr , od kojih se samo pet može slobodno pristupiti. Stručno povjerenstvo potiče Visoko učilište da osigura indeksiranost svih doktorskih disertacija na jednom mjestu (Povjerenstvu je rečeno da postoji starija verzija repozitorija u kojoj su indeksirane disertacije obranjene prije 2012. (koje nisu dostupne).
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE (bilješke)
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	DA
3. Program doktorskog studija usklađen je sa strateškim programom znanstvenog istraživanja visokog učilišta.	DA Program je doktorskog studija usklađen sa znanstvenom strategijom Visokog učilišta na deklarativnoj razini, no teško je procijeniti do koje je mjere usklađen u praksi: čini se da su glavni strateški ciljevi znanstvenog razvoja za razdoblje 2013. – 2017. (1. prepoznatljivost i ugled Visokog učilišta kao regionalnog centra izvrsnosti; 2. konkurentnost temeljnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja; 3. prijenos ishoda istraživanja i novostečenih znanja) tek djelomično ostvareni.

<p>4. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 3.</p>	<p>DA Što se tiče pojedinih mentora, dva mentora imaju po četiri doktoranda.</p>
<p>5. Mentori (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkoga poslijedoktoranskog iskustva b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (tablica 2., Mentori i doktorandi) c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme) d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.) f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.</p>	<p>a) DA b) NE Neki mentori objavljuju uglavnom stručne, a ne znanstvene radove. c) NE Mnogi doktorandi ni nakon petog semestra nemaju plan istraživanja. d) NE Visoko je učilište propisalo pravila, ali ona nisu provedena u praksi jer većina kandidata sama financira svoj studij. Sredstva od projekata su ograničena i uglavnom se ne upotrebljavaju za podršku doktorandima. e) NE Mentorstvo na razini diplomskog studija priznaje se kao potrebno iskustvo za mentoriranje na doktorskome studiju, što može biti problematično jer između mentoriranja na razini diplomskog i poslijediplomskog studija postoje znatne razlike. Radionice za mentore organiziraju se na razini Fakulteta, ali nisu obvezatne. f) DA Stručnom je povjerenstvu rečeno da nitko nije dobio negativno mišljenje.</p>
<p>6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).</p>	<p>a) DA b) DA Za većinu nastavnika, ali neki od njih objavljuju uglavnom stručne, a ne znanstvene radove.</p>
<p>7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.</p>	<p>NE Postoji nerazmjer između politike i prakse. Iako je izjavljeno da mentor ne sudjeluje u povjerenstvima za ocjenu teme i disertacije,</p>

	pređođeni su dokumenti potvrdili prisutnost mentora u tim povjerenstvima.
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u cilju istraživanja i dr.	NE Postoji jasna praksa započinjanja istraživačkog rada tek na trećoj godini studija (peti ili šesti semestar) tako da kandidati realno provode samo jednu godinu u istraživanju i pisanju disertacije. Primjer: kandidat je upisan akademske godine 2012./2013., temu disertacije obranio je krajem 2016., a disertaciju u listopadu 2017. Znanstvene su radionice izborne, što ne jamči da će doktorandi steći potrebne istraživačke vještine i kompetencije. U Samoanalizi se navodi da doktorandi prve i druge godine slušaju izborne kolegije s diplomske razine – što znači da su ti kolegiji ispod razine doktorskog studija. Doktorandi mogu sudjelovati u nekoj istraživačkoj aktivnosti ili objaviti svoj rad, no nema jamstva da to i čine. Nadalje, nisu sve izborne radionice povezane s istraživačkim radom – otprilike je polovica povezana s temama iz jezikoslovlja.
9. VU suradnju potkrepljuje odgovarajućim ugovorima; program izvodi s akreditiranim visokim učilištima (za zajedničke i združene doktorske studije), odnosno program izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima; pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %.	Nije primjenjivo – nema združenih programa.

OCJENA KVALITETE

RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
<p>1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Znanstvene aktivnosti i informacije o citiranosti za nastavne djelatnike sa studija <i>Jezikoslovlje</i> predstavljeni su u Samoanalizi za razdoblje od 2012. do 2017. godine (Samoanaliza ne sadržava popis objavljenih radova za pojedine djelatnike ni za doktorande tako da informacija navedena u sadržaju nije točna).</p> <p>Broj objavljenih radova impresivan je što se tiče kvantitete (330 objavljenih radova u navedenom razdoblju), ali je većina radova objavljena u lokalnim/nacionalnim časopisima. Čini se da je tek nekoliko nastavnih djelatnika aktivno na međunarodnoj razini, dok se ostali nastavnici ograničavaju na objavljivanje na lokalnoj ili nacionalnoj/regionalnoj razini. Povjerenstvo je primijetilo da je u navedenom petogodišnjem razdoblju samo 6 radova nekoliko autora objavljeno u najboljim međunarodnim časopisima (CC ili SSCI časopisi). Jedan je nastavni djelatnik objavio tri rada u takvim časopisima, dva su djelatnika objavila po jedan rad, a još dva su zajednički objavila jedan rad (podaci su preuzeti iz baze CROSBİ jer tablice iz Samoanalize nisu jasne i sadržavaju međusobno proturječne podatke). Što se tiče nacionalnih časopisa, valja primijetiti da su dva lingvistička časopisa (<i>Suvremena lingvistika</i> i <i>Jezikoslovlje</i>) uvršteni u <i>Emerging Sources Citation Index</i>. Činjenica da je nastavni djelatnik ovog studija urednik časopisa <i>Jezikoslovlje</i> služi na čast Visokom učilištu. Nastavni djelatnici objavili su niz radova u ta dva časopisa, što znači da je Visoko učilište istaknuta institucija na nacionalnoj i (potencijalno) regionalnoj razini.</p> <p>Djelatnici su također objavljivali poglavlja u knjigama i uređivali knjige, uglavnom na nacionalnoj razini, ali i za međunarodne izdavače</p>

	<p>od kojih su neki cijenjena imena (npr. De Gruyter, Springer i Benjamins).</p> <p>Stručno je povjerenstvo svjesno činjenice da podaci o citiranosti, osobito iz Google Scholar, možda nisu relevantni za procjenjivanje kvalitete znanstvenog rada i publikacija jer Google Scholar bilježi sva spominjanja objavljena djela, uključujući samocitate i publikacije u nerecenziranim časopisima. Takvi kriteriji ne odražavaju <i>rigoroznost</i>, <i>originalnost</i> i <i>značaj</i> objavljenih radova, koji se mogu testirati samo nadmetanjem sa širom međunarodnom i globalnom zajednicom.</p> <p>Što se tiče znanstvenih projekata u navedenom petogodišnjem razdoblju, nastavni su djelatnici vodili ili sudjelovali u osam nacionalnih i tri međunarodna (EU) projekta. Broj je međunarodnih projekata dosta nizak, što je navedeno i u Samoanalizi. Nastavni djelatnici također su organizirali niz konferencija, od kojih su neke bile međunarodne. I tu se čini da je svega nekolicina nastavnih djelatnika aktivna kao znanstvenici s međunarodnim ambicijama. Zajedničko objavljivanje radova s doktorandima postoji, ali ne predstavlja redovitu praksu. Ukratko, Visoko je učilište prepoznatljivo na nacionalnoj i možda regionalnoj razini, ali od međunarodno prepoznatljive institucije očekivala bi se jača prisutnost na svjetskoj razini.</p> <p>Preporuka: Veći napor za povećavanjem broja radova objavljenih u međunarodnim časopisima s visokim faktorom odjeka unaprijedio bi međunarodni profil Visokog učilišta i doktorskog studija Jezikoslovlje.</p>
<p>1.2. Broj i nastavno opterećenje nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Prema informacijama iz Samoanalize više od 50 % sadržaja doktorskog studija izvode vlastiti nastavni djelatnici Fakulteta, odnosno nastavnici u punom radnom odnosu koji su izabrani u znanstveno-nastavna zvanja. Do akademske godine 2015./2016. omjer je vlastitih djelatnika Fakulteta i vanjskih suradnika bio 60 : 40 (9</p>

	<p>vlastitih nastavnika i 6 vanjskih suradnika), ali od tada se poboljšao u korist vlastitih djelatnika i sada iznosi 78 : 22 (%). Na temelju informacija iz tablice 1. iz obvezatnih tablica (1-7. str. u prilogu Samoanalizi), nije teško zaključiti da je radno opterećenje većine nastavnika preveliko. Norma sati navedena u Samoanalizi nadilazi propisani maksimum od 360 sati, a kreću se od oko 400 do čak 900 norma sati (prosjek je dvostruko ili skoro trostruko veći od propisanog).</p> <p>Međutim, nije jasno kako je moguće da 10 kontakt sati nastave može predstavljati 150 norma sati (ili kako 5 kontakt sati može iznositi 105 norma sati) kada Kolektivni ugovor za znanost i visoko obrazovanje propisuje da jedan kontakt sat predavanja na poslijediplomskoj razini iznosi 3 norma sata, jedan sat seminara iznosi 1,5 norma sati itd. Stručno bi povjerenstvo voljelo znati što je dovelo do takvih odstupanja te napominje da je radno opterećenje pojedinih nastavnika daleko veće od propisanog, što predstavlja prijetnju kvaliteti studija.</p> <p>Preporuka: Uskladiti radno opterećenje nastavnika s važećim propisima i objasniti prividnu nedosljednost između kontakt sati potrebnih za održavanje nastave i navedenih radnih opterećenja nastavnika.</p>
<p>1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Nastavnici su dokorskog studija visokokvalitetni stručnjaci, čine se posvećeni i uključeni u niz suvremenih tema relevantnih za doktorski studij, u kojem se razna područja iz lingvistike i primijenjene lingvistike obrađuju na obvezatnim i izbornim kolegijima. Doktorandima se također nude izborne znanstvene radionice. Stručno je povjerenstvo primijetilo da su teme povezane s provođenjem istraživanja tek površno obrađene i da im je na radionicama posvećeno samo 5 sati. Nadalje, te su radionice izborne, što znači da nije sigurno da će svi doktorandi steći potrebne istraživačke vještine.</p> <p>Ne spominje se niz drugih tema koje bi mogle biti</p>

	<p>važne za doktorande, pogotovo u smislu razvijanja prenosivih vještina; na primjer, ne postoji nikakvo osposobljavanje iz kvalitativnih ili mješovitih istraživačkih metoda, etičkih pitanja u znanosti i akademske čestitosti kao ni akademskog pisanja (koje se u Samoanalizi spominje samo jednom u smislu da to ne predstavlja problem za doktorande) i tako dalje. Stoga, iako visokokvalificirani znanstvenici doktorskog studija predstavljaju važan potencijal, on se ne odražava u programu tako da studij trenutno ne predstavlja visokokvalitetan program koji može privući međunarodne kandidate.</p> <p>Preporuka: Kvaliteta doktorskog studija mogla bi se unaprijediti smanjenjem broja kolegija usredotočenih na specifične teme i znatnim povećanjem broja istraživačkih seminara i radionica. Nadalje, program bi se mogao unaprijediti povećanjem dosega i prepoznatljivosti znanstvenih proizvoda nastavnika u široj svjetskoj zajednici.</p>
<p>1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Prema informacijama iz Samoanalize 18 imenovanih mentora radi s 29 doktoranada, što pokazuje da je omjer mentora i doktoranada dosta niži od propisanih 1 : 3 (u Samoanalizi se ne spominju potencijalni mentori). Premda je prosjek zadovoljavajući, stručno je povjerenstvo primijetilo određene anomalije: dva mentora imaju po 4 doktoranda (1. tablica; 6–9. str.), što je više od propisanog omjera 1 : 3. Nadalje, zabrinutost oko radnog opterećenja nastavnika odnosi se i na opterećenje mentora. Uz jednu iznimku, svi mentori (djelatnici Visokog učilišta) imaju radno opterećenje veće od 360 norma sati. Takva raspodjela rada ne osigurava kvalitetnu izradu doktorskoga rada. Znanstvene i publicističke aktivnosti mentora nisu ujednačene, odnosno neki mentori vode ili sudjeluju u nacionalnim i međunarodnim projektima, dok drugi ne slijede tu praksu.</p> <p>Preporuka: Treba prilagoditi radno opterećenje</p>

	<p>mentora. To bi omogućilo veću podršku za doktorande i pronalaženje mogućih rješenja za problem duljeg razdoblja studija bez odabira teme disertacije i bez prijedloga istraživanja.</p>
<p>1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti i kompetencija nastavnika i mentora.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Visoko je učilište razvilo mehanizme za provjeru kompetencija i kvalitete rada nastavnika i mentora. Prema informacijama iz Samoanalize rad se mentora ocjenjuje svake dvije godine, a uključuje i njihove znanstvene i stručne aktivnosti, broj publikacija u posljednjih 5 godina, sudjelovanje i vođenje znanstvenih projekata itd. Pitanje je koliko se strogo provodi to pravilo. Također se čini da je naglasak stavljen na kvantitetu, a ne na kvalitetu. Visoko je učilište organiziralo niz radionica u cilju unapređenja kvalitete mentorstva (npr. instrumenti za praćenje i samovrednovanje mentorskog procesa, etičkih standarda u znanstvenom istraživanju itd.). Te su radionice organizirane na razini Fakulteta, a po karakteru su izborne pa njihovo pohađanje ovisi o pojedincima. Nadalje, u cilju izrade Samoanalize Fakulteta provedeno je istraživanje među doktorandima 2013. godine. Istraživanje je naišlo na veliki odziv, a bilo je usmjereno na iskustva s odabirom teme i sinopsisa doktorskoga rada, literature i metodologije. Drugo je istraživanje provedeno radi procjene rada nastavnika i korisnosti kolegija, a nastavnici su dobili jako pozitivna mišljenja. Preporuka: Stručno povjerenstvo preporučuje da usavršavanje za mentore postane obvezatno na razini doktorskog studija i da se češće provode anonimne ankete.</p>
<p>1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima discipline.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Doktorandi imaju pristup fakultetskoj knjižnici koja je dobro opremljena starijom literaturom, ali ne i nedavnim, suvremenim publikacijama. Čini se da je problem povezan s ograničenim prostorom od samo 309 kvadratnih metara koji ne dopušta redovitu nabavu novih naslova. S druge strane, čini se da je elektronički pristup</p>

	<p>bazama podataka dobro organiziran, a doktorandima je osiguran pristup 16 najvažnijim i najčešće korištenim bazama podataka (među kojima su <i>Cambridge Journals</i>, <i>Current Contents</i>, <i>DARF-Europe e-theses portal</i>, <i>EBSCOHost</i>, <i>ERIC</i>, <i>Sage</i>, <i>Science Direct</i>, <i>Scopus</i> itd.) – dio preko nacionalne licence, a većina preko pretplate Fakulteta. To su odlični resursi za doktorande koji su usporedivi s najbolje opremljenim sveučilišnim knjižnicama u Europi. S obzirom na tako dobar pristup elektroničkim resursima, problem se s tiskanim naslovima čini neznatnim.</p> <p>Također postoje tri računalne učionice s ukupno 84 računala i niz drugih resursa kojima se studenti mogu koristiti (kao što je Moodle za učenje na daljinu, SPSS program za obrađivanje podataka istraživanja i pametne ploče).</p> <p>Preporuka: Razmisliti o povećanju prostora knjižnice s prostorom za individualan rad.</p>
<p>II. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA</p>	
<p>2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i realizira doktorsko obrazovanje. Ti postupci uključuju identificiranje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Postupak pokretanja dokorskog studija zahtijeva manja poboljšanja. Postupci praćenja programa su u redu, uz iznimku ocjenjivanja doktorskih radova, o čemu se raspravlja u kriteriju 2.7.</p> <p>1. Postupak za pokretanje dokorskog studija: Samoanaliza ne spominje nikakav postupak za pokretanje dokorskog studija, iako se navodi da je prijedlog za osnivanje dokorskog studija Jezikoslovlje, koji je ocijenjen u ovom Izvješću, morao biti predočen. Prodekan je također potvrdio da prijedlog za pokretanje dokorskog studija mora biti odobren na razini države, što uključuje odobrenje Fakulteta i Sveučilišta. Nadalje, u Samoanalizi se citira odlomak originalnog prijedloga o znanstvenim/umjetničkim, kulturnim, socijalnim i ekonomskim potrebama regije, ali navedene su informacije vrlo generičke i ne uključuju detaljnu identifikaciju tih potreba. Stručno povjerenstvo preporučuje da se u budućim prijedlozima za pokretanje dokorskog studija obrati više</p>

	<p>pozornosti na to područje.</p> <p>2. Postupak za praćenje doktorskih studija: U 2.1. točki Samoanalize ne spominje se nikakav postupak, no pažljivo čitanje cijele Samoanalize i priloga pokazuje da postoje potrebni postupci. Ti postupci uključuju (1) godišnja izvješća o znanstvenim aktivnostima koja podnosi prodekan za znanost, (2) Povjerenstvo za unapređivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja koje daje preporuke na temelju Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete, (3) izvješća o doktorskom obrazovanju koja se podnose Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, (4) izvješća o provedbi Strategije razvoja Filozofskog fakulteta za razdoblje od 2011. do 2015., koja podnosi Povjerenstvo za praćenje provedbe Strategije i (5) izvješća o znanstvenoj produktivnosti za Ministarstvo znanosti i obrazovanja u cilju financiranja znanstvenih istraživanja. Doktorski studij također prolazi kroz periodična unutarnja samovrednovanja.</p> <p>Također je planirano osnivanje Akademskoga znanstvenog odbora Filozofskog fakulteta za razdoblje od 2013. do 2017. kao i stvaranje baze podataka doktoranada i repozitorija doktorskih radova.</p>
<p>2.2. Program je usklađen sa znanstvenom misijom i vizijom, odnosno istraživačkom strategijom Visokog učilišta.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Visoko je učilište izradilo Strateški program znanstvenih istraživanja 2012. – 2017. godine, a istraživački su ciljevi dokorskog studija usklađeni s ciljevima koji su definirani Strateškim programom Fakulteta.</p> <p>Međutim, kao što je napomenuto u pismu očekivanja i u kriteriju 2.7., Stručno povjerenstvo ima ozbiljne dvojbe oko kvalitativnih aspekata nekih obranjenih doktorskih radova. Drugim riječima, iako su ciljevi dokorskog studija usklađeni s istraživačkom strategijom Visokog učilišta, njihovo ostvarivanje ne zadovoljava uvijek postavljene ciljeve.</p>
<p>2.3. Visoko učilište sustavno prati uspješnost</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p>

<p>programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.</p>	<p>Uspješnost se programa prati, ali čini se da to praćenje nije dovoljno rigorozno ni učinkovito. Visoko učilište prati doktorski studij na nekoliko načina, od kojih su mnogi navedeni u kriteriju 2.1. Međutim, ti postupci nisu uvijek uspješni u identificiranju kvalitativnih nedostataka koje je Stručno povjerenstvo otkrilo u vezi s ocjenjivanjem doktorskih radova i o kojima se više govori u kriteriju 2.7.</p>
<p>2.4. Visoko učilište sustavno prati uspješnost mentora, ima mehanizme vrednovanja mentora te definirana pravila u vezi s promjenom mentora i rješavanjem mogućih problema između mentora i doktoranda.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Kao što je objašnjeno u daljnjem tekstu, Visoko učilište ima postupke za vrednovanje mentora koji uključuju anonimne ankete doktoranada. Nezadovoljavajuća kvaliteta koju je Povjerenstvo identificiralo u pojedinim doktorskim radovima sugerira da je potrebno ojačati praćenje uspješnosti mentora, barem u vezi s kvalitetom doktorskih radova njihovih studenata.</p> <p>Osim navedenog problema čini se da se mentorski rad prati na zadovoljavajući način:</p> <p>1) Mentori se vrednuju pri imenovanju, a moraju zadovoljiti kriterij znanstvene produktivnosti iz Pravilnika o studijima i studiranju (od 29. srpnja 2013.).</p> <p>2) Godine 2015. Visoko je učilište usvojilo Pravilnik o vrednovanju rada mentora (16., 17. i 18. članak), pri čemu je u ocjenu uključen broj objavljenih radova, citiranost, vođenje projekata, boravci u inozemstvu i sl. Ako je mentor dva puta negativno ocijenjen, više ne može biti mentor (Povjerenstvo nije čulo ni za jedan takav slučaj).</p> <p>U posljednjem su desetljeću doktorandi dva puta ocjenjivali mentore putem anonimne ankete koju provodi Ured za kvalitete FFOS-a. Rezultati tih anketa pokazuju da se povećava zadovoljstvo doktoranada sa studijem. Nekoliko je doktoranada i alumnija potvrdilo pristupačnost svojih mentora koji su im uvijek spremni pomoći.</p> <p>Doktorandi mogu promijeniti mentora ako se za to ukaže potreba. Postupak promjene mentora uključuje pisani zahtjev Povjerenstvu za stjecanje doktorata znanosti ili Uredu za studentska pitanja</p>

	<p>(Povjerenstvo je dobilo proturječne informacije o nazivu tijela kojemu se zahtjev šalje). Ono što je važno jest da je jedan doktorand promijenio mentora i da je taj postupak bio brz i jednostavan. Visoko učilište također je uvelo izborne programe za stručno usavršavanje na razini Fakulteta, koje je završilo nekoliko mentora.</p>
<p>2.5. Visoko učilište osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Godine 2011. Visoko je učilište usvojilo Etički kodeks kojim su definirani postupci i pravila za osiguravanje akademske čestitosti i slobode. Provođenje Kodeksa prate etička povjerenstva Fakulteta i Sveučilišta. Plagiranje se sprečava korištenjem antiplagijatskog programa <i>Ephorus</i>. Povjerenstvo je zabrinuto zbog (1) sudjelovanja mentora u povjerenstvima za prihvaćanje teme doktorske disertacije i za ocjenu doktorske disertacije te (2) nedostupnosti doktorskih disertacija na mrežnim stranicama (<i>online</i>).</p> <p><u>1. Sudjelovanje mentora u povjerenstvima za ocjenu teme i doktorske disertacije</u> – Povjerenstvu je na sastancima rečeno da je 2015. Sveučilište donijelo pravilo kojim se zabranjuje sudjelovanje mentora u povjerenstvima za ocjenjivanje teme i doktorske disertacije. Međutim, pregled primjeraka disertacija dovršenih poslije 2015. pokazao je da mentori i dalje sudjeluju u obama tipovima povjerenstava. Kada je Povjerenstvo zatražilo objašnjenje od mentora, objašnjeno mu je da je doktorandima koji su počeli svoj studij prije uvođenja novih pravila dopušteno da imaju mentora kao člana navedenih povjerenstava, iako to nije obveza. Drugim riječima, voditelj dokorskog studija mogao je uvesti novo pravilo kojim bi se mentorima zabranilo sudjelovanje u tim povjerenstvima, ali se za to nije odlučio. Povjerenstvo je iznenađeno što ta prilika nije bila iskorištena i pita se je li to rezultat otpora prema novim pravilima. Nadalje, s obzirom na znatno vrijeme koje je doktorandima potrebno da dovrše doktorat, postoji stvaran rizik da, ako nova pravila</p>

	<p>ne budu provedena odmah, još godinama neće stupiti na snagu.</p> <p>Stoga Povjerenstvo preporučuje da se program odmah uskladi s novim pravilima tako što će se mentorima zabraniti sudjelovanje u povjerenstvima za ocjenu teme i doktorske disertacije. Vjerujemo da će ta mjera pridonijeti unapređenju kvalitete svih predanih disertacija i izbjegavanju problema o kojima se raspravlja u kriteriju 2.7.</p> <p>2. <u>Online pristup disertacijama</u> – usprkos znatnom naporu Povjerenstvo nije uspjelo pristupiti cjelovitu tekstu doktorskih disertacija na mreži (<i>online</i>). Naslovi se disertacija mogu naći u katalogu CROLIST ili u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, ali nije omogućen pristup cjelovitim tekstovima. U repozitoriju FFOS-a, preko poveznice www.dabar.srce.hr, Povjerenstvo je pronašlo oko 20 (najviše 22) doktorske disertacije sa studija Jezikoslovlje, ali se uz većinu nalazila napomena da je rad „dostupan samo djelatnicima i studentima matične institucije“. Samo je pet disertacija bilo javno dostupno. Stručno povjerenstvo shvaća da autori imaju pravo zabraniti javni pristup disertacijama na kraće razdoblje, ali je primijetilo da disertacije objavljene 2014. godine (prije 4 godine) i dalje nisu javno dostupne.</p> <p>Preporuka je Povjerenstva da se osigura stvarna dostupnost doktorskih disertacija. Dostupnost <i>online</i> repozitorija kao što je Dabar trebala bi taj zadatak učiniti jako laganim.</p>
--	---

<p>2.6. Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme doktorskoga istraživanja.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Studenti i alumni pozitivno su se izjasnili o korisnosti mentora, što je Povjerenstvu bilo drago. Zbog nedostatka relevantnih dokaza Povjerenstvo nije uspjelo utvrditi provodi li se izrada i obrana teme doktorskog rada na transparentan i objektivan način. Premda 28. članak Pravila o izvedbi poslijediplomskoga sveučilišnog studija Jezikoslovje jamči i propisuje javnu obranu teme doktorske disertacije, Povjerenstvo smatra da konkretan oblik i strogost pisanoga prijedloga teme kao i njegov minimalan standard zahtijevaju reviziju i unapređenje. Stručno povjerenstvo preporučuje da Odsjek počne zahtijevati puni prijedlog istraživanja, zajedno s relevantnim obrascem (br. 2, dostupan na mrežnim stranicama), čime bi se osigurala visoka kvaliteta istraživačkog prijedloga doktoranada. Sadašnji oblik obrasca br. 2 ne omogućuje opširno razlaganje prijedloga istraživanja: na primjer, za pregled dosadašnjih istraživanja dopušteno je oko 800 riječi (5000 znakova s bjelinama) te samo oko 75 riječi (500 znakova s bjelinama) za očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja. Sadašnji oblik prijedloga/teme doktorskog istraživanja nije prikladan za predviđanje visoko kvalitetnoga doktorskog rada. Stoga Povjerenstvo preporučuje da faza izrade i obrade prijedloga istraživanja bude stroža i da zahtijeva opsežniji postupak. Nadalje, u skladu s preporukama iz kriterija 2.5., Povjerenstvo preporučuje unapređivanje postupka kontrole kvalitete na način da u postupku prijave i obrane teme doktorskog rada sudjeluje i vanjski i/ili neovisni stručnjak. Time bi se uvelike pridonijelo objektivnosti i transparentnosti obrane teme doktorskog rada kao i sveukupnoj kvaliteti disertacija.</p> <p>Napomena: Prijedlozi tema doktorskih radova od posljednjih pet godina nisu bili priloženi Samoanalizi, iako su zatraženi.</p>
<p>2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p>

<p>znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.</p>	<p>Najmanje su tri disertacije koje je Povjerenstvo pregledalo imale iznimno nezadovoljavajuću bibliografiju; od toga su dvije disertacije imale bibliografiju na 6 stranica (s velikim proredom tako da bi to iznosilo 4 ili 5 stranica s jednostrukim proredom), a treća je imala samo dvije i pol stranice bibliografije (opet s velikim proredom). Te bibliografije otkrivaju pregled literature koji je puno niži od standarda za doktorske radove.</p> <p>Stručno je povjerenstvo bilo vrlo iznenađeno što su te disertacije uspješno odobrene i obranjene. Činjenica da se isti slučaj ponovio u više disertacija pokazuje da to nije iznimka, već istinski nedostatak studija koji je potrebno što prije riješiti. Doktorski radovi predstavljaju možda najvažniji ishod dokorskog studija pa bi morali zadovoljavati minimalne akademske standarde, koji u navedenim slučajevima nisu zadovoljeni.</p> <p>Većina članova Povjerenstva nije bila zadovoljna sa strukturom disertacija jer se glavnina rada sastojala od velikog niza iznimno kratkih poglavlja (između 1 i 3 stranice) u kojima se opisuju opetovana primjena jednog ili dvaju teorijskih elementa na velik broj empirijskih podataka, od kojih su mnogi međusobno slični. Stručno povjerenstvo smatra da se takav tip opisa obično daje kao prilog disertaciji jer, ako čini glavni dio dokorskog rada, ostavlja premalo prostora za kritički pregled postojeće literature i odgovarajuću razradu teorijskih tvrdnji.</p> <p>Stručno povjerenstvo smatra da se ti nedostaci svakako moraju ispraviti. Od mogućih mjera koje se mogu usvojiti preporučuje se (1) da mentori prestanu sudjelovati u povjerenstvima za odobravanje i ocjenjivanje teme i doktorske disertacije; (2) da vanjski stručnjaci, po mogućnosti iz inozemstva, koji nemaju istraživačke veze s mentorima iz Osijeka (publikacije, projekti i sl.) budu pozvani da sudjeluju u navedenim povjerenstvima (što ne mora biti skupo jer se može upotrebljavati i</p>
---	---

	<p>Skype; druga je opcija da se vanjske stručnjake zamoli za pisanu procjenu disertacija prije zasjedanja povjerenstva); (3) da teme doktorskih radova budu javno dostupne; (4) da struktura i pokrivenost literature budu uključeni u kriterije koje povjerenstva razmatraju za ocjenu teme i doktorske disertacije.</p>
<p>2.8. Visoko učilište objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Koliko je Povjerenstvo moglo utvrditi, sve su potrebne informacije dostupne na mrežnim stranicama. Doktorandi i alumni potvrdili su da su dane informacije dovoljne i lako dostupne.</p>
<p>2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe dokorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unapređenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanja doktoranda kako bi uspješno završili program).</p>	<p>Potrebna poboljšanja Kao što je detaljnije objašnjeno u kriteriju 2.10., prihodi od školarina trenutno se upotrebljavaju za plaćanje naknada za držanje nastave, a dio tih predavanja djelomično ponavlja sadržaje s preddiplomske i diplomske razine. Takav sustav nagrađuje mentore koji u protivnome ne bi mogli obavljati svoje mentorske dužnosti jer se čini da se mentorski rad ne plaća. Određeni su kolegiji neophodni jer pristupnici nemaju jednako znanje lingvistike te ga je možda potrebno nadograditi. Povjerenstvo vjeruje da bi taj problem trebao biti riješen na razini Ministarstva (odnosno hrvatske države), a ne pojedinih sveučilišta. Predlažemo da Ministarstvo uvede promjene u pravila za financiranje doktorskih studija tako da mentoriranje doktoranada bude uključeno u redovito radno opterećenje nastavnika. Bez takvih će promjena doktorsko obrazovanje i dalje biti nedovoljno transparentna „siva zona“ u kojoj previše toga ovisi o odgovornosti i entuzijazmu pojedinih mentora. Što se tiče Sveučilišta u Osijeku, Povjerenstvo preporučuje da doktorandi koji su određeni kolegij odslušali na preddiplomskoj ili diplomskoj razini budu oslobođeni srodnih kolegija na doktorskom studiju kako bi svoje vrijeme mogli iskoristiti na produktivniji način. Povjerenstvo posebno cijeni fond Sveučilišta u Osijeku</p>

	namijenjen za doktorandsko pohađanje i sudjelovanje na konferencijama.
2.10. Školarina se utvrđuje na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>U Samoanalizi se navodi da je Fakultet zadužen za raspodjelu prihoda od školarina te da zadržava 45 % tog iznosa. Preostali iznos odlazi na isplate povjerenstvu, voditelju studija, nastavnicima i vanjskim suradnicima. Studenti također imaju pravo na naknadu putnih troškova za pohađanje predavanja, savjetovanja i ispita. Stručno povjerenstvo nije moglo procijeniti jesu li ti troškovi niski ili visoki. Također smo primijetili da su 2013. godine školarine povišene s 10 000 na 11 670 kuna po semestru kako bi pokrile trošak od 1670 kuna koji se odlukom Senata Sveučilišta naplaćuje za izradu diplome i dodjelu akademskog stupnja doktora znanosti. Međutim, nije jasno na koje se to točno troškove odnosi.</p> <p>Naposljetku, Povjerenstvo cijeni činjenicu da doktorandi imaju pravo na putne troškove (koji im se direktno uplaćuju) u iznosu od 1500 odnosno 3000 za domaće i međunarodne konferencije.</p>
III. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>U točki 4.8. Samoanalize navodi se da je optimalan broj studenata između 20 i 30 i da se predviđa upis studenata svake druge godine, odnosno da se svake druge godine može upisati do 30 studenata. Međutim, u prvoj je generaciji studij privukao više studenata – što vjerojatno znači da se studenti sada prijavljuju na druge programe.</p> <p>Iz toga slijedi da, iako su upisne kvote određene na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta Visokog učilišta, postoje problemi koji zahtijevaju temeljitu analizu koja do sada vjerojatno nije provedena. Nastavni djelatnici koji su uključeni u organizaciju i izvedbu doktorskog studija trebali bi se zapitati zašto je broj pristupnika svake godine sve manji i zašto su samo 52 doktoranda (od 101 upisanog) uspjela završiti studij (ta brojka</p>

	<p>možda uključuje 5 doktoranada koji su studij završili izvan programa).</p> <p>Omjer je mentora i doktoranada 1 : 1,8, što je ispod propisanog omjera od 1 : 3. Međutim, podaci iz Samoanalize nisu sasvim točni jer dva mentora imaju po 4 doktoranda.</p>
<p>3.2. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Program ima potencijala da se profilira kao regionalni centar za lingvistička istraživanja i obrazovanje, osobito zbog svojih važnih regionalnih veza sa sveučilištima u Tuzli i Mostaru u Bosni i Hercegovini. Konkretno, pet je alumnijskih doktorskog studija Jezikoslovlje zaposleno na Univerzitetu u Tuzli, koji održava snažne veze s Osijekom.</p> <p>Međutim, broj se pristupnika znatno smanjio od 2006. godine, kada je studij pokrenut. U Samoanalizi se kao glavni razlog za smanjenje broja pristupnika navodi smanjena potražnja tržišta rada za doktorima znanosti, no Povjerenstvo nije uvjeren: smatramo da bi Visoko učilište trebalo uzeti u obzir i mogućnost da potencijalni pristupnici odlaze na druge studije – u Zagreb ili na međunarodne institucije. Objašnjenje iz Samoanalize ne odražava stvarnu situaciju jer trenutno vlada golema potražnja za doktorskim studijima iz područja lingvistike i primijenjene lingvistike, osobito među kineskim i arapskim studentima koji imaju visoke stipendije. Dobar bi doktorski studij mogao privući takve i slične kandidate.</p> <p>Također se čini da nije provedena nikakva analiza karijera koje su ostvarili završeni studenti doktorskog studija Jezikoslovlje. Stručno povjerenstvo nije moglo naći podatke o zaposlenim/nezaposlenim doktorima znanosti iako su do 1. listopada 2017. studij završila 52 doktoranda.</p>
<p>3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstvenoistraživačkih projekata</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Studij ima vrlo malen broj financiranih studenata, a o podršci za kandidate ne odlučuje se na razini programa, već vanjskih izvora financiranja. U</p>

<p>ili drugih izvora financiranja.</p>	<p>razdoblju od 2012. do 2017. godine 11 je studenata sudjelovalo u znanstvenim projektima sa svojim mentorima, što je pohvalno. Međutim, prema saznanjima Povjerenstva, ti projekti nisu bili izvor financija za studij uključenih doktoranada.</p> <p>Upisne kvote doktorskog studija Jezikoslovlje nikada nisu bile povezane s brojem znanstvenih projekata zbog očitog nedostatka takvih projekata iz područja humanističkih znanosti u posljednjih nekoliko godina. S tim povezan problem je činjenica da jako malo studenata ima osigurano financiranje. Kao što je navedeno u Samoanalizi, izvori financiranja su Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, koje osigurava plaće za nastavne i znanstvene asistente te nastavno i administrativno osoblje, dok vanjski doktorandi sami financiraju svoj studij. Doktorandi mogu tražiti i druge izvore financiranja kao što su stipendije od grada i općine, ali one mogu predstavljati samo dodatnu pomoć jer ne pokrivaju troškove studija.</p> <p>Stručno povjerenstvo potiče veću primjenu istraživačkih sredstava za pokrivanje troškova studija za doktorande.</p>
<p>3.4. Visoko bi učilište trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja doktorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održivi plan znanstvenog istraživanja te da bude u mogućnosti uspješno završiti doktorsko istraživanje.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Mentor bi trebao biti imenovan do kraja prve godine studija, no postoje određene proturječnosti između izjava i prakse. Često se događa da doktorandi nemaju mentora ni na kraju druge godine. Nije jasno postoji li održiv plan istraživanja za svakog doktoranada s obzirom na to da mnogi doktorandi nisu odredili temu istraživanja unutar predviđenog razdoblja niti su dovršili studij unutar predviđenog broja godina (prema Pravilniku, studenti imaju tri godine za redovit ili pet godina za izvanredan studij). Nedavno je uvedeno pravilo da mentor može biti imenovan u prvom semestru studija, ali Povjerenstvo nije dobilo nikakvu potvrdu da se takva praksa provodi.</p>
<p>3.5. Visoko učilište osigurava privlačenje</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p>

<p>zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada i iz inozemstva.</p>	<p>Doktorski studij upisuje međunarodne studente, ali nije jasno o kojem je broju riječ. Povjerenstvo je steklo dojam da većina doktoranada dolazi iz Osijeka i njegove okolice. Povjerenstvo preporučuje da program pokuša povećati broj međunarodnih studenata, iako bi prvobitni cilj mogao biti da privuče studente izvan Osijeka.</p> <p>Stručno se povjerenstvo sastalo s alumnijima koji rade na Univerzitetu u Tuzli (Bosna i Hercegovina), a koji - zajedno s drugim alumnijima - održavaju veze s doktorskim studijem u Osijeku. Međutim, nije jasno rezultira li ta veza većim brojem studenata iz Tuzle, što bi bio obećavajući način povećanja broja međunarodnih studenata.</p> <p>Stručno je povjerenstvo steklo dojam da je doktorandima dopušteno pisati na engleskom jeziku, na kojem je bio napisan i dio predočenih disertacija. Treba napomenuti da je tijekom sastanka s mentorima dan komentar kako je „veća vjerojatnost da će bosanski [studenti] pisati na engleskom jeziku zbog svoje nesigurnosti“ u vezi sa složenijim detaljima hrvatskog jezika [sic]. Stručno povjerenstvo smatra da je ta izjava problematična jer obeshrabruje prisutnost međunarodnih studenata iz Bosne i Hercegovine.</p>
<p>3.6. Postupak je izbora upisanih doktoranada javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Uvjeti za upis na studij su dva pisma preporuke i minimalna prosječna ocjena 4 (od 5). Svi studenti koji su zadovoljili te kriterije primljeni su na studij.</p> <p>Pitanje koje Povjerenstvo želi postaviti Visokom učilištu jest jesu li razmotrene ikakve promjene u programu koje bi privukle nove pristupnike. S obzirom na malen broj kandidata, studij upisuje sve zainteresirane studente. Visoko bi učilište možda trebalo razmisliti o tome kako privući veći broj pristupnika. To bi prvenstveno podrazumijevalo temeljitu analizu aktualnih trendova u prijavama i uvođenje potrebnih promjena, kao što je već spomenuto u prethodnom kriteriju.</p>

<p>3.7. Visoko učilište osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima, kao i postupka prigovora.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>U Samoanalizi se navodi sljedeće: „Postupak priznavanja prethodnih postignuća relevantnih za doktorski studij okvirno je reguliran Pravilnikom o poslijediplomskom studiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera (34., 35. i 36. čl.) te Pravilima za izvedbu poslijediplomskoga sveučilišnog studija Jezikoslovlje (7. i 11. čl.). Mogućnosti predviđene u tim dokumentima višekratno su realizirane u praksi. Studentima je s drugih doktorskih studija jezikoslovlja tako omogućen završetak studija na ovom studiju, pristupnicima koji su završili magistarski studij u Hrvatskoj ili inozemstvu do 2010. g. omogućeno je stjecanje doktorata bez upisa na doktorski studij. Pristupnicima koji su završili magistarski studij u inozemstvu nakon 2010. priznat je određen broj ECTS-a, odnosno priznati su im ispiti nakon uvida u program završenoga magistarskog studija. Isto je tako određen broj ECTS-a priznat pristupnicima koji su odslušali kolegije na nekome srodnom poslijediplomskom studiju. Na zahtjev pristupnika koji su objavili određeni broj znanstvenih radova iz jezikoslovlja također je moguće stjecanje doktorata bez upisa na doktorski studij.“</p>
<p>3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za upis na studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Od ukupno 180 ECTS bodova koje doktorandi moraju steći, dio je bodova moguće skupiti izvan tradicionalne nastave, npr. radom na znanstvenom projektu, sudjelovanjem na lingvističkim konferencijama s izlaganjem ili bez izlaganja te objavljivanjem znanstvenog, preglednog ili stručnog rada. Povjerenstvo smatra da to predstavlja prednost programa jer se time potiče istraživački rad. Ne znamo koliko trenutačno doktoranada može stjecati bodove na taj način, pogotovo oni doktorandi koji nisu zaposleni na tom ili nekom drugom visokom učilištu. Povjerenstvo uvelike preporučuje provođenje takve prakse za sve doktorande.</p>

<p>3.9. Prava i obveze doktoranda definirane su odgovarajućim aktima Visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.</p>	<p>Potrebna poboljšanja Studij ima Pravila o izvedbi poslijediplomskoga sveučilišnog studija Jezikoslovlje koja određuju financijske odgovornosti studenata, nastavne i izvannastavne aktivnosti koje se od njih očekuju, pravo na jednu promjenu mentora i uvjet da studenti moraju objaviti jedan članak prije obrane doktorske disertacije. U Samoanalizi se navode različiti uvjeti na osnovi kojih studenti imaju pravo na mirovanje obveza (npr. trudnoća). Povjerenstvu nije predložen primjerak ugovora. Informacije o ugovoru ne uključuju konkretna prava studenata ni očekivanja i obveze mentora. Očekivanja za mentore trebala bi biti izričito navedena u programu i ugovoru. To bi trebalo uključivati način na koji će mentor davati povratne informacije i savjete, podršku koju će doktorand dobiti u vezi sa svojim istraživačkim potrebama te informacije o vanjskom financiranju za doktorande kao i informacije o postupku koji bi doktorandi trebali slijediti u slučaju nekih nedoumica ili pritužbi. Visoka razina institucijske podrške također bi trebala uključivati davanje informacija o aktualnim trendovima u zapošljavanju doktora znanosti iz područja lingvistike kao i usavršavanja za doktorande kojima bi povećali svoju zapošljivost nakon završetka dokorskog studija Jezikoslovlje.</p>
<p>3.10. Osigurana je institucijska potpora za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.</p>	<p>Potrebna poboljšanja Prema informacijama iz Samoanalize, institucijska podrška za uspješno napredovanje doktoranada uključuje imenovanje studijskog savjetnika na početku studija, koji tijekom studija vodi računa o napredovanju studenata i ostvarivanju potrebnih bodova te odvajanje dijela prihoda dokorskog studija za unapređenje znanstvene djelatnosti kroz Fond za znanstveni rad Filozofskog fakulteta u Osijeku. Međutim, činjenica da neki doktorandi koji su prisustvovali sastancima s Povjerenstvom nisu predali prijedlog istraživanja do 5. godine studija sugerira da ne postoji pravodobna podrška za</p>

	<p>daljnji napredak doktoranada.</p> <p>U Samoanalizi se kaže da Ured za studentska pitanja prati aktivnosti i napredovanje studenata, ali preporuka je Povjerenstva da bi sam program morao propisati postupke za praćenje uspješnosti studenata kako bi se osiguralo njihovo napredovanje u predviđenom vremenskom roku.</p> <p>Ukratko, Povjerenstvo nije moglo naći dokaze o postojanju mehanizama kojima bi se osigurala veća uspješnost i brzina napredovanja doktoranada.</p>
<p>IV. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA</p>	
<p>4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Uspoređujući doktorski studij Jezikoslovlje s drugim programima, Povjerenstvo je došlo do zaključka da jedan od nedostataka predstavlja neregulirana upisna shema koja dovodi do upisa skoro svih (ili, kako su relevantni dionici potvrdili, svih) pristupnika, jer su upisni kriteriji čista formalnost koja se temelji isključivo na prosjeku ocjena s prethodnog studija. Ključno je pitanje u usporedbi s drugim međunarodnim programima s kojima je Povjerenstvo upoznato nedostatak prijedloga istraživanja koje predstavlja (i treba predstavljati) ključan kriterij za pripremno određivanje uspješnosti doktoranada, a onda i za upisni postupak. Povjerenstvo je utvrdilo da praćenje napredovanja kandidata pri upisu ne zadovoljava međunarodno prihvaćene standarde. Praćenje kakvo provode svi međunarodno kompetitivni doktorski studiji, na godišnjoj ili semestralnoj bazi, osigurava kvalitetu doktorskih istraživanja. Usporedbe radi, neki doktorski studiji uključuju usavršavanja iz temeljnih i naprednih tema iz teorijske i primijenjene lingvistike (kroz istraživački utemeljene oblike nastave kao što su seminari), dok drugi postavljaju naprednu razinu znanja iz određenoga lingvističkog područja kao preduvjet za upis na studij. Stručno povjerenstvo shvaća da bi takve promjene mogle dovesti do smanjenja broja upisanih pristupnika. Međutim, u skladu s međunarodnim praksama, Povjerenstvo</p>

	<p>preporučuje da se program usredotoči na kvalitetu, a ne na kvantitetu svih dionika uključenih u doktorska istraživanja. Također smatramo da bi se time smanjio postotak doktoranada koji odustaju od studija, povećala bi se ukupna stopa uspješnosti kao i pridonijelo pridržavanju vremenskih rokova. Te su napomene o međunarodnim usporedbama i međunarodnoj konkurentnosti studija dodatno obrazložene u sljedećim kriterijima s preporukama o najučinkovitijim načinima za uvođenje promjena i postizanje najboljih mogućih rezultata u vezi sa strukturom i provedbom dokorskoga studija.</p>
<p>4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom dokorskog studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Stručno je povjerenstvo zaključilo da su mnogi kolegiji koji se nude doktorandima isti kao i kolegiji na razini diplomskih ili preddiplomskih studija. Iako je opravdano (ili čak neophodno) da se studente bez prethodnoga lingvističkog obrazovanja upozna s temeljnim lingvističkim disciplinama, iznimno je važno da program ponudi i napredne kolegije na razini doktorskih studija. Visoko učilište to može unaprijediti tako što će, na primjer, osmisliti kolegije na dvije razine: prva bi razina pružala sažet uvod (na razini diplomskog studija), a druga bi podigla sadržaj kolegija na napredniju razinu. Time bi se izbjegla ponavljanja sadržaja s nižih razina studija i studentima s prethodnim znanjem pružila mogućnost za strukturirano napredovanje. Osim toga, druga razina kolegija nastavnicima bi omogućila da predaju teme iz vlastitih istraživanja, odnosno da svoja istraživanja integriraju u nastavni rad.</p> <p>Iako se u Samoanalizi citiraju određeni temeljni zahtjevi za razinu 8.2. Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (npr. kreiranje novih znanja, korištenje naprednim vještinama, preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za provođenje istraživanja i sl.), pomniji pregled ishoda učenja dokorskog studija Jezikoslovlje otkriva da oni nisu sasvim usklađeni s razinom 8.2. HKO-a. Na primjer, prvi ishod učenja programa (IU1) govori</p>

	<p>o „uspješnom savladavanju teoretskog i praktičnog znanja sadržaja...“, ali to ne podrazumijeva „kreiranje i vrednovanje novih činjenica... što dovodi do pomicanja granica poznatoga“ (najvažniji doprinos svakog doktorata), već samo reprodukciju postojećeg znanja. Osim toga, može se primijetiti da se u ishodima učenja ovog studija ne spominju prenosive vještine kao ni etička i društvena odgovornost za provođenje istraživanja. Povjerenstvo uvelike preporučuje reviziju ishoda učenja i unapređivanje navedenih segmenata.</p>
<p>4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.</p>	<p>Potrebna poboljšanja Stručno povjerenstvo smatra da ishodi učenja istraživačkog rada nisu usklađeni s nastavnim sadržajima. Jedan od uzroka može se pronaći u strukturnim nedostacima doktorskoga studija koji su objašnjeni u kriterijima 4.2., 4.5. i dr. Logička koherencija programa mogla bi se unaprijediti određivanjem skupa minimalnih standarda za doktorske disertacije, čime bi se postavili ciljevi za ishode učenja nastavnih sadržaja kao i mentorstvo u istraživačkom radu, a time omogućilo osiguravanje kvalitete i logička struktura cjelokupnog programa.</p>
<p>4.4. Programom doktorskoga studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.</p>	<p>Potrebna poboljšanja Doktorske disertacije, koje izravno odražavaju postizanje ishoda učenja, ne zadovoljavaju minimalnu razinu kvalitete na sustavan način. S obzirom na to da je to najproblematičniji aspekt ovoga studija, Povjerenstvo potiče Fakultet da osmisli kriterije za minimalni standard doktorskih disertacija studija Jezikoslovlje. Kao što je već navedeno, Povjerenstvo također poziva na imenovanje iskusnih vanjskih neovisnih stručnjaka koji bi provjeravali i osiguravali kvalitetu disertacija. Tako bi se pridonijelo i postizanju ciljeva – propisanih u Zakonu o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN 22/13, 41/16) – prema kojima doktorski radovi moraju odražavati „kreiranje novih činjenica, znanja, instrumenata i metoda koje ne bi bilo moguće</p>

	<p>kreirati na nižim razinama obrazovanja“ (za koje je dovoljno usvajanje sadržaja, što predstavlja glavnu razliku nižih razina obrazovanja i doktorskog studija). Stoga Povjerenstvo preporučuje da ciljevi učenja i programa općenito budu službeno navedeni u opisu studija (u vezi s usklađenošću studija s HKO-om), da služe kao osnova pri preoblikovanju programa i da ih se pažljivo slijedi u provedbi doktorskog studija. Povjerenstvo smatra da bi preporučena imenovanja neovisnih stručnjaka za procjenu disertacija, što je normalna međunarodna praksa istorazinske prosudbe kojom se osigurava akademski integritet, vrlo učinkovito podigla standard kvalitete doktorskih radova.</p>
<p>4.5. Nastavne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana) prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>S obzirom na to da su nastavni sadržaji na doktorskome studiju repetitivna predavanja <i>ex cathedra</i>, nastavne metode nisu prikladne razini doktorskog studija ni ostvarivanju poslijediplomskih ciljeva učenja, barem ne bez komplementarnog sadržaja temeljenog na seminarima i istraživačkom radu. Povjerenstvo stoga preporučuje da predavanja <i>ex cathedra</i> budu zamijenjena seminarima/radionicama u kojima će studenti imati više mogućnosti da naučeno primijene u svojim istraživanjima i da samostalno istražuju različite teme. Alumniji i doktorandi su potvrdili da taj tip predavanja smatraju učinkovitijim i općenito poželjnijim za doktorski studij.</p>
<p>4.6. Program omogućava stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Studenti doktorskog studija trebali bi steći vještine akademskog pisanja, planiranja i upravljanja znanstvenim projektima, analitičkog i kritičkog razmišljanja i mnoge druge prenosive vještine koje se smatraju akademski ili poslovno relevantnim.</p> <p>Stručno povjerenstvo nije našlo jasne dokaze, osim kratkih predavanja iz znanstvene metodologije, da doktorski studij planira i osigurava stjecanje prenosivih vještina. S obzirom</p>

	<p>na to da Povjerenstvo smatra kako su te vještine ključne za sve doktorske studije, Visoko se učilište potiče da osigura osposobljavanje studenata u vještinama pisanja i poučavanja na tercijarnoj razini. Vještina je poučavanja vrlo važna, no Povjerenstvo nije uspjelo pronaći dokaze da su doktorandi (osim onih koji su zaposleni na Visokom učilištu) uključeni u nastavni rad Odsjeka (npr. kao asistenti u nastavi) niti da su imali usavršavanje iz nastavnih vještina na razini visokog obrazovanja. Takvo bi usavršavanje studentima omogućilo stjecanje generičkih vještina koje su itekako prenosive. Povjerenstvo vjeruje da bi se to, kao i općeniti uvjeti za stjecanje vještina, moglo postići organiziranjem i integriranjem u doktorski studij radionica za usavršavanje vještina kojima bi se njegovalo usvajanje vještina koje su doktorandima potrebne te osiguravala njihova prenosivost u područja izvan akademskog života.</p>
<p>4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan nastave, generičke vještine i dr.).</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Premda je navedeno da su svi kolegiji izborni, Povjerenstvo je utvrdilo da studenti moraju položiti (do) 20 obvezatnih kolegija, što je previše po bilo kojem mjerilu, a samo je 6 kolegija zaista izborni. To pokazuje da se nastavni sadržaj ne prilagođuje potrebama osposobljavanja doktoranada. Povjerenstvo je također utvrdilo da doktorandi nemaju puno prostora ni fleksibilnosti u prilagođavanju kolegija na način koji bi im omogućio učinkovitiji rad na temi disertacije (kako po pitanju vremena tako i dubine/kvalitete). Imenovanje vanjskih stručnjaka i održavanje specijaliziranih seminara, u kombinaciji s provođenjem preporuka o integriranju u radionice za stjecanje vještina (kriterij 4.6.), vrlo bi učinkovito pridonijelo prilagođavanju nastavnih sadržaja razini doktorskog studija. Međutim, Povjerenstvo je sa zadovoljstvom primijetilo određenu fleksibilnost u priznavanju bodova za samostalan istraživački rad doktoranada, npr. za izlaganja na konferencijama</p>

	te pisanje/objavlivanje radova.
<p>4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Iako postoji međunarodna veza s Univerzitetom u Tuzli, Povjerenstvo nije uspjelo utvrditi na koji način ta veza direktno pruža doktorandima potrebno međunarodno iskustvo i mogućnosti; također nije pronašlo nikakve ERASMUS ili druge mogućnosti za mobilnost studenata/nastavnika. U Strateškom programu znanstvenih istraživanja navodi se da među doktorandima studija Jezikoslovlje ne postoji interes za razmjenu putem programa ERASMUS. Povjerenstvo smatra da se navedeno moglo riješiti na odgovarajući način, a studente i nastavnike moglo potaknuti da sudjeluju u međunarodnim razmjenama. Povjerenstvo preporučuje da Fakultet imenuje vanjske stručnjake kao procjenitelje ili članove povjerenstava za ocjenu teme i doktorske disertacije (kao što je praksa u doktorskom obrazovanju u Sjedinjenim Američkim Državama), čime bi se postigla najmanje dva poboljšanja međunarodnog učinka dokorskog studija. Prvo, međunarodni bi stručnjaci pomogli osigurati visoku kvalitetu doktorskih istraživanja ovog studija. Drugo, takav bi tip međunarodne suradnje doktorandima pružio mogućnost da posjete ili se integriraju u strane obrazovne programe. Povjerenstvo smatra da strukturi nastavnog osoblja nedostaju nastavnici iz inozemstva, čije je privlačenje prema Samoanalizi prije bila praksa. S obzirom na utjecaj studija Jezikoslovlje na Univerzitet u Tuzli, a možda i na širu regiju, Povjerenstvo smatra da bi mogućnosti i znatan razvojni potencijal ovog studija imali dodatnu važnost. Poboljšanja u studijskom programu i njegovoj provedbi imala bi neposredan i dugoročan učinak na širu regiju, a najviše na Univerzitet u Tuzli čiji je poslijediplomski studij Lingvistike izravno formiran po uzoru na osječki (na primjer, 50 % nastavnika Odsjeka za engleski jezik i književnost Univerziteta u Tuzli doktoriralo je na osječkom studiju Jezikoslovlje). To je bilo</p>

	<p>očito iz predočenih primjeraka doktorskih disertacija i sastanka s alumnijima (koji su sada nastavni djelatnici u Tuzli). Unaprijeđen i visoko kompetitivan doktorski studij omogućio bi i drugim akademskim institucijama u regiji da osmisle i pokrenu vlastite poslijediplomske programe po uzoru na primjere dobre prakse i u suradnji s Osijekom.</p>
--	---

*** NAPOMENA: PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo (ili dio povjerenstva) koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik je povjerenstva grozda zadužen za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskom studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovog dokumenta. Uz to stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta, pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena

kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete tako da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te nakon primitka ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.